

**האגודה לזכויות האזרח, המוקד להגנת הפרט ורופאים לזכויות אדם עתרו הבוקר לבג"ץ:
חוק האזרחות מתייג את כל הפלסטינים כסיכון בטחוני, תכליתו גזענית ויש לבטלו**

**במשך שנים הקפידה המדינה להאריך את הוראת השעה של חוק האזרחות
בטיעונים ביטחוניים, אך במהלך הדיונים בכנסת על חקיקת החוק בחודש מרץ
האחרון ועם השלמת הליך החקיקה, הודו היוזמים ואף גורמים משפטיים בממשלה
כי מדובר בחקיקה שמטרתה דמוגרפית. העותרים: "החקיקה היא עיגון מחדש של
הסדרים שפוגעים בזכויות אדם בכוונת מכוון לפגוע, להקשות ולהרע, ללא קשר
לצורך ביטחוני".**

האגודה לזכויות האזרח, המוקד להגנת הפרט ורופאים לזכויות אדם עתרו הבוקר לבג"ץ בשם שורה של נפגעי חוק האזרחות בדרישה לבטל את החוק. בעתירה סוקרים הארגונים את השינויים הדרמטיים שחלו בשני העשורים מאז נחקק חוק האזרחות לראשונה בשנת 2003, ובהם, בין היתר, העדר היכולת של גופי הבטחון להצדיק את תכליתו הבטחונית.

כמו כן, סוקרת העתירה שורה של פתרונות שהוסכמו על ידי חברים רבים בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת שדנו בחקיקת חוק האזרחות, ולא נשמעה להם כל התנגדות של השב"כ, אך לבסוף הם לא נכללו בחקיקה משיקולים פוליטיים בלבד: "בישיבות הכנסת הובהר, כי החוק יכול היה להשיג את מטרתו תוך פגיעה חמורה פחות בזכויות אדם. נמצא, כי אין כל הצדקה ביטחונית לשלול ממי שהותר להם לשהות בישראל והפכו ברבות השנים תושביה הלכה למעשה (רבים מהם שוהים שנים ארוכות, וחלקם אף שני עשורים) זכויות סוציאליות וביטוח בריאות ממלכתי, למנוע נגישות לשירותי רווחה ודיוור, להגביל את אפשרויות התעסוקה והפרנסה שלהם, למנוע סיוע משפטי, ועוד ועוד. הוסכם שאין הצדקה ביטחונית שלא לאפשר הסדרת מעמדם של בני זוג מאותו המין" נכתב בעתירת הארגונים. "ואולם, אף על פי כן הנוסח שנתקבל פוגע באלה ובזכויות נוספות, רק משום שמי שהסכימו לתמוך בחוק בקריאה השנייה והשלישית דרשו שהחוק יפגע בזכויות אדם באופן קשה יותר, ללא קשר לתכלית ביטחונית, גם כאשר השב"כ הסכים שאפשר להקל".

נוסף על כך, העתירה עוסקת בפירוט בשתי קבוצות שנפגעות במיוחד מחוק האזרחות: נשים וילדים. העתירה מדגישה כי אישה בעלת היתר או מעמד ארעי מצויה בתחתית הסולם החברתי. מעמדה בישראל תלוי בבן זוגה ובקשר עימו. פעמים רבות נשים תעדפנה להיוותר בקשר לא בטוח, או עם בן זוג אלים, ולנסות להגיע עימו לסוף ההליך שאין כל אופק לסיומו, בתקווה שאז יינתן להן מעמד של קבע. אישה פלסטינית שלא תרצה לאבד את מעמדה, ולעתים את ילדיה בשל כך שתגורש בלעדיהם, עלולה לא להשתחרר מקשר אלים ומתעלל.

באשר לילדים, נכתב בעתירה: "ילדים ללא תושבות גדלים להיות בוגרים שאינם זכאים לאיזו מזכויותיו של תושב: זכויות סוציאליות, לימודים גבוהים, תעסוקה חופשית, אפשרות לנהוג, סיוע בדיוור ועוד ועוד. משמעות הדברים הללו, הלכה למעשה, כי ילדים אלה אשר גדלים ובוגרים בישראל, יודעים מצעירותם כי החוק אינו מתיר להם לחיות חיי אנוש מלאים ולספר את סיפור חייהם. יהיו מוכשרים ככל שיהיו, הם מוסללים על ידי הוראת השעה למתווה חיים מוגבל ונטול אפשרויות, ונדונים על פי חוק לקשיי פרנסה, לדלות ולמצוקה."

מהארגונים העותרים נמסר: "לכנסת היתה הזדמנות להעביר מן העולם חוק גזעני ומפלה שמתייג את כל הפלסטינים באשר הם כסיכון ביטחוני, ללא בחינה אינדיבידואלית. במקום זאת בחרו חברי הכנסת לעגן מחדש הסדרים שפוגעים בזכויות אדם בכוונת מכוון לפגוע, להקשות ולהרע, ללא קשר לצורך ביטחוני. עתרנו לבג"ץ משום שלא ניתן להותיר על כנו חוק שמכוון הפלייה פסולה בין אזרחיה ותושביה הערבים של המדינה לבין אלה היהודים לעניין זכותם לחיי משפחה בישראל, פוגע בשורה ארוכה של זכויות יסוד, מפריד בין בני זוג, ובין הורים לבין ילדיהם וחותר תחת ערכיה של מדינה דמוקרטית".